

LAVANGEN KOMMUNE
LOABÁGA SUOHKAN

Dato: 02.03.2016
Vår ref.: 16/49-789/16
Deres ref.:
Arkivkode: 151
Saksbeh.: Evy Hansen, tlf.: 77176545
www.lavangen.kommune.no

Det kongelige kommunal-og moderniseringsdep.
Postboks 8112 dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

MELDING OM POLITISK VEDTAK - NYTT INNTEKSSYSTEM FOR KOMMUNENE - HØRINGSUTTALELSE

Kommunestyret behandlet saken i møte 19.02.2016 sak 11/16. Følgende vedtak ble fattet:

Lavangen kommune avgir følgende uttalelse til forslaget til nytt inntektssystem, jf. vedlegg.
(jf. forslag fra Lavangen Arbeiderparti og Lavangen Senterparti).

Med hilsen

Evy Hansen
førstesekretær

Kopi til:
Astafjord lønn og regnskap

LAVANGEN AP/SP FORSLAG TIL UTTALELSE OM NYTT ØKONOMISYSTEM FOR KOMMUNE NORGE FRA 2017

Lavangen kommune er på prinsipielt grunnlag uenig at økonomisk straff skal brukes for å få slått sammen kommuner i Norge. Regjeringen har funnet opp en ny og smart innfallsvinkel for å begrunne økonomiske innstramninger i småkommunene spesielt, nemlig at kommunene er henholdsvis frivillig og ufrivillig små via såkalte smådriftsulemper. Utover administrasjonskostnad for kommuner opptil 5.000 innbyggere har departementet ikke maktet å finne belegg for at småkommunene driver mindre effektivt eller med dårligere kvalitet eller at innbyggerne er mindre tilfredse enn innbyggerne i store kommuner.

Når det gjelder eksisterende kommunegrenser, så går mange av disse helt tilbake til 1837 da vi fikk Formannskapslovene. Det ble da opprettet 392 formannskapsdistrikter med basis i prestegjeldene på dette tidspunktet herav var 355 beliggende i distriktene og 37 i byområder. Senere vokste antall formannskapsdistrikt/ kommuner (benevnt kommuner eller herreder fra og med 1853 da begrepet ble tatt inn i matrikkelloven) til 746 som et maksimum. Etter Scheikomiteens innstillinger på begynnelsen av 1960-tallet ble det i perioden 1963-1965 gjennomført en storstilt sammenslåing av kommuner slik at tallet gikk ned til 454 i 1967. Blant disse delvis tvangssammenslåtte kommuner befant også Lavangen seg som da i perioden 1964-1977 var tvangssammenslått med Salangen.

Lavangen kommune aksepterer ikke det nye begrepsapparatet med at kommunene har henholdsvis frivillig og ufrivillig smådriftsulemper som kompenseres av Stortinget. Kommunestrukturen er historisk betinget og basert på prestegjeldenes/ soknenes grenser fra gammelt av. Kommunene er godt samkjørte og innbyggernes tilhørighet er godt etablert. Hvis innbyggerne ønsker at kommunen de bor i skal bli til en større geografisk og administrativ enhet, så bør dette fremkomme som et ønsket resultat avgitt av innbyggerne i en folkeavstemming .

Lavangen kommune innser at vi og andre kommuner kan være for små alene til å løse alle de samfunnsoppgaver som Regjering og Storting måtte pålegge kommunesektoren. Dette løser vi - og vil vi fortsatt - løse gjennom et interkommunalt samarbeid. Dette har fungert meget bra så langt - og Lavangen kommune har god tro på at så vil også være tilfelle i fortsettelse

Kostnadsnøkklene er nå foreslått revidert. Dette er i samsvar med etablert praksis der disse kostnadsnøkklene som inngår i grunnlaget for beregning av rammetilskuddet revideres ca hvert 4 år.

Av de foreslåtte endringene i kostnadsnøkler kan spesielt endringen i vektingen for gruppen psykisk utviklingshemmede mellom 16 og 67 år ned med hele 1,22%-enheter kunne få store økonomiske konsekvenser for enkeltkommuner. Da denne endringen vil kunne gi til dels betydelige økonomiske utslag for enkeltkommuner, så må dersom endringene blir vedtatt, disse dempes ved hjelp av en tidsnedtrappende inntektsgaranti (INGAR 2) f.eks over 5 år slik

opphevelse av inntektsføring av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringsregnskapet til driftsregnskapet ble nedtrappet med 2% hvert år i perioden 2009-2013.

Høringsnotatet anbefaler å videreføre kriteriene i dagens kostnadsnøkkel hvor foreldrenes utdanningsnivå og bruk av kontantstøtte legges til grunn. Dette ble innført av rød-grønne regjeringen og har, på tross av kritikk mot at utdanningsnivå skal legges til grunn for inntektsfordeling mellom kommunene, vist seg å gi relativt riktig fordeling. Høringsnotatet lanserer også et alternativ til dagens kriterier hvor antall heltidsansatt blant foreldrene. De to alternativene gir noe ulike fordelingsvirkninger for enkeltkommuner.

Det foreslås en ny delkostnadsnøkkel for landbruk som gir store utslag for kommunene. For det første foreslås det at det skal skje endringer i vektene mellom samlet areal, dyrket areal, jordbruksbedrifter og landbrukseiendommer i kommunene. Areal vektet ned og antall bedrifter vektet opp.

Landbruk gis samlet sett en lavere vektning i forhold til de andre elementene i utgiftsutjamningen. Med dette signaliserer departementet at kommunene er overkompensert for sine faktiske kostnader knyttet til landbruksforvaltning. Det er derfor viktig å vurdere realiteten i dette og ta det opp i kommunenes hørings svar.

Høringsnotatet begrunner utelatelsen av egen kostnadsnøkkel for kommunale veier med at det ikke er en nasjonal standard for kommunale veier og at dette er en tjeneste der det ikke stilles krav til likhet mellom kommunene. Samtidig vises det til at kommunale veier er viktig infrastruktur for innbyggerne og kommunene.

Kommunale veier er avgjørende infrastruktur både for innbyggerne i en kommune og for næringslivet. Mange kommuner har vesentlig kostnader knyttet til utbygging av vedlikeholdet. Inntektssystemutvalget (NOU 2005:18) mente kommunale veier burde omfattes av utgiftsutjamningen og det er grunn til å etterlyse egen delkostnadsnøkkel for kommunale veier i kommunenes høringsuttalelser.

Sett fra småkommunenes side så er forslaget om å fordele basistilskuddet på 13,2 mill kroner per kommune delvis som et rent kommunetilskudd og delvis som et tilskudd per innbygger det enkeltforslag som kan gi størst negativ effekt for småkommunene. For Lavangen kommune vil dette kunne føre til et inntektstap på kr 1.209.760 dersom 90% fordeles per kommune og resten per innbygger, mens ved en 50-50 fordeling på kommune og per innbygger, så vil tapet for Lavangen kommune bli på hele kr 6.048.798. Dette er tap som vil tvinge kommunen over i en sammenslåingsprosess som ikke er ønsket verken politisk eller av innbyggerne.

Lavangen kommune er for øvrig meget skeptisk til at de endelige forslagene til et nytt økonomis system for Kommune-Norge med beregninger av økonomiske virkninger på kommunenivå vil først ble lagt frem gjennom Kommuneøkonomiproposisjonen den 11.mai 2016. Samtidig har vi i Kommune-Norge fått en frist til 1.juli 2016 med å vedta hvordan

kommunen skal se ut for fremtiden (som fortsatt egen kommune eller som del av en større sammenslått kommune). Slik nå en gang kommunale beslutningsprosesser er - samt at alle kommune vil ha folkeavstemninger i en eller annen form – så er dette altfor dårlig tid - og prosessen vil derfor fremstå som faglig og politisk uforsvarlig.

Lavangen kommunestyre ønsker videre å påpeke følgende i forhold til det nye forslaget til inntektssystem for kommunene:

- Det aksepteres ikke at omlegging av inntektssystemet nå brukes som pressmiddel for vedtak av kommunesammenslåinger.
- Det må ikke settes endelig sluttdato for inndelingstilskuddet.
- Den foreslåtte omleggingen av inntektssystemet vil ha en langt større sentraliserende effekt enn det Lavangen kommunestyre kan akseptere